

KAF – Nordisk konferens 2012
22-23. marts 2012

Ansvarlig udskænkning
Mia Fischerman, Afdelingslæge
Sundhedsstyrelsen. Danmark

Om Sundhedsstyrelsen

Den øverste sundhedsfaglige myndighed i Danmark

- Bistår ministeren med den centrale forvaltning af sundhedsmæssige anliggender, via
- **Overvågning** - følge sundhedsforholdene og orientere rette myndighed om overtrædelser/mangler
- **Vejledning** – om udførelser af sundhedsfaglige opgaver, herunder rådgive ministeren og andre myndigheder
- **Tilsyn** – med den sundhedsfaglige virksomhed, der udføres af personer inden for sundhedsloven
- **Autorisation** - af sundhedspersonale

Sundhedsstyrelsen

- Sundhed og Forebyggelse
- Sygehusbehandling og Beredskab
- Dokumentation af Folkesundhed
- Dokumentation af Kvalitet og Standardisering
- Dokumentation af Specialiseret Sundhedsvæsen
- Statens Institut for Strålebeskyttelse (SIS)
- Tilsyn og Patientsikkerhed
- Uddannelse & Autorisation
- Embedslægerne
- Lægemidler

Sundhedsstyrelsen er aktuelt under omorganisering

Samspil med de decentrale aktører

5 regioner og 98 kommuner

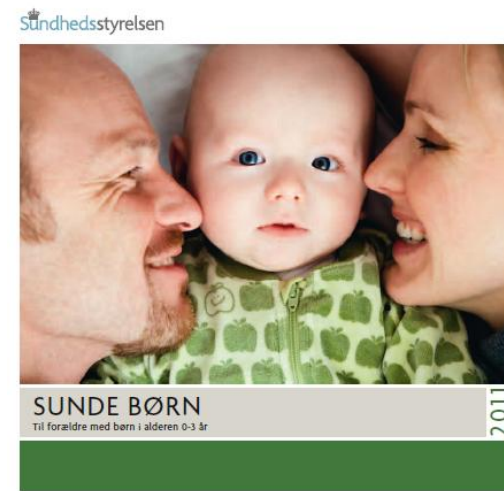
- Decentralt driftsansvar og tradition for selvstyre
- Regioner: sygehuse og praksissektor
- Kommuner: forebyggelse, genoptræning og plejehjem

Sundhedsstyrelsen

- Faglig ramme- og standardfastsættelse
- Faglig koordinering
- Faglig rådgivning og godkendelse
- Sammenhæng på tværs

Enhed for Sundhed og forebyggelse

- Alkohol
- Borgernære sundhedsvæsen
- Ernæring
- Folkesygdomme
- Forebyggelsesforløb
- Forebyggende sundhedsydelse
- Fysisk aktivitet
- Gravide og børn
- Narkotika
- Overvægt
- Skolesundhed
- Sunde arbejdspladser
- Sundhedsaftaler
- Tobak
- Udsatte grupper

Alkohol et prioriteret indsatsområde

- 20 kommuner har gennem 4 år deltaget i Sundhedsstyrelsens projekt "alkoholforebyggelse i kommunen"
- Styrke den alkoholforebyggende indsats
 - Nedsætte tværgående alkoholorganisation i kommunen
 - Udvikle samlet alkoholpolitik for hele kommunen
 - Udmønter politikken i konkrete aktiviteter

Kommuner og politikområder

- Begrænse tilgængelighed til alkohol (fx ansvarlig udskænkning)
- Frontmedarbejdernes indsats i mødet med borgerne
- Alkoholpolitik for kommunens mange institutioner, fx skoler, børnehaver, plejehjem, sportshaller
- Politik for ansatte
- Politik for alkoholrådgivning og behandling

Politikken udmøntet i konkrete aktiviteter

- I jobhus - i sundhedspleje - i ældreplejen
- Rådgivningstilbud i sundhedscenter
- Samarbejde med sportsklubber, ungdomsuddannelser
- Samarbejde med private virksomheder i området om at udvikle alkoholpolitik for de ansatte
- **Ansvarlig udskærkningsprojekt**
- Og meget andet

Erfaringerne

- Det har været arbejdsomt for projektlederen at få sat alkohol på dagsordenen
- De første år nødvendigt med ekstrainsats for at skabe interesse og motivation til at prioritere området
- Efterhånden stor interesse og mange ambassadører
- Politisk og ledelsesmæssigt fokus

Udgivelser på www.sst.dk

Ansvarlig udskænkning- et fælles koncept

- **Bygger på:**
 - svenske og danske erfaringer
 - sparring fra ekstern arbejdsgruppe af repræsentanter fra kommune, politi, branche, retsvæsen
- **9 ud af 20 kommuner deltager**

 Sundhedsstyrelsen

ANSVARLIG
UDSKÆNKNING

2009

Regler for alkohol

- Er der grænser for reklamer? Hvemsætter grænserne?
- Er der tidsgrænser for salg af alkohol?
- Er der monopol for salg af alkohol?
- Bevillinger gives af kommunen, lejlighedstilladelser af politi
- Aldersgrænser
 - <16 år intet køb eller udskænkning
 - 16-18 år, købe op til 16,4% i forretning, ingen udskænkning
 - > 18 år ingen begrænsninger

Myndighedsopgaven med alkoholbevillinger Kommunen - hvad siger loven?

- Der kræves alkoholbevilling for at udskænke alkohol på restaurationer
- Kommunen giver, i samarbejde med politiet, alkoholbevillinger og regulerer vilkårene
- Bevillinger gives under hensyntagen til eksempelvis samfundsmæssige, ædruelighedsmæssige og byplanmæssige hensyn

Politiets myndighedsopgaver

Hvad siger loven?

- Der kræves lejlighedsstilladelser for at udskænke alkohol ved arrangementer som fx byfester, fester på uddannelsesinstitutioner
- Politiet har ansvaret for at give lejlighedsstilladelser og regulerer vilkårene
- Politiet fører løbende tilsyn og kontrol med restauranter, diskoteker mv. samt arrangementer for lejlighedsstilladelser

Ansvarlig udskænking

- Idegrundlag
 - Bevillingsopgaverne gennemføres med alkohol- og stofforebyggende sigte og i samarbejde med de lokale aktører
- Målet er at skabe et trygt natteliv for de unge
- Metoden
 - Lokal mobilisering og samarbejde
 - Udarbejdelse af restaurationsplan og plan for lejlighedstilladelser
 - Uddannelse af relevant personale
 - Effektivt tilsyn og opfølgning

Kommunens opgaver

- Nedsætter samarbejdsgruppe med de relevante aktører, fx politi, restauratører, detailhandel, uddannelsesinstitutioner, forældre
- Udsteder bevillinger og udarbejder samlet restaurationsplan med alkohol- og stofforebyggende perspektiver

Politiets opgaver

- Udsteder lejlighedsstilladelser og udarbejder samlet plan for lejlighedsstilladelser med alkohol- og stofforebyggende sigte
- Udfører tilsyns- og kontrolopgaven med alkohol- og stofforebyggende sigte

Opgaverne i samarbejdet

- Skaber fælles platform
- Fælles aftaler, fx om at undgå hård udskænkning og aggressiv markedsføring
- Skaber klare rammer for arbejdet: Alkohol- og stofpolitikker ved fx kommune, restaurant, gymnasium
- Kurser fx til udskænkningsspersonale
- Samarbejde om tilsyn og kontrol
- Evt. anvendelse af ID-kort

Er det muligt at arbejde med at begrænse alkoholudskænkning i Danmark?

- Borgmester: *"Jeg var skeptisk på forhånd. Kommer der noget ud af det? Men min holdning har ændret sig. Restauratørerne mødte op. Opstartsmødet var velbesøgt. Jeg blev meget positivt overrasket."*
- Kommunerne kan over en to-årig periode udvikle Ansvarlig udskænkning lokalt og forankre indsatsen fremover
- Stor opbakning til samarbejdet
- Aktørerne tager et fælles ansvar for at skabe gode rammer for de unges festliv

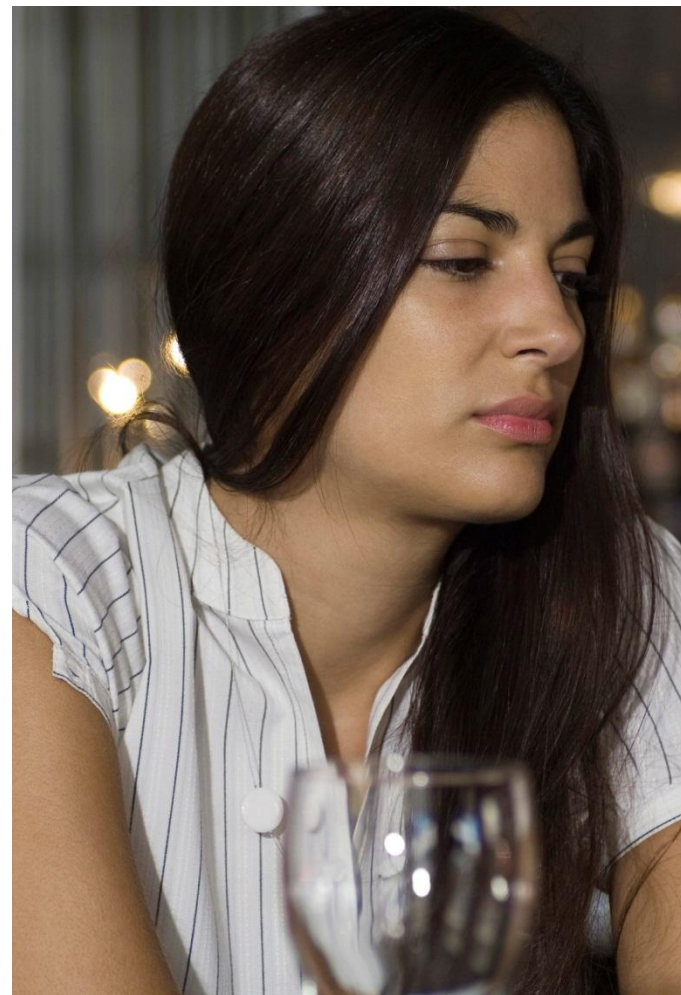
Hvordan er det gået?

- Der er oprettet samarbejdsfora i alle kommuner
- Restaurationsplaner og planer for lejlighedstilladelser er vedtaget eller på vej i næsten alle kommuner
- Der er afholdt kurser for serveringspersonale i flere kommuner
- Restaurationer og uddannelsesinstitutioner vedtager alkohol- og stofpolitik

Eksempler på konkrete ændringer

- Ændrede lukketider
- Regler om at undgå hård udskænkning i restaurantionsplan
- Ændret tidsramme for fornyelse af bevilling
- Alkohol- og stofpolitik er forudsætning for at få lejlighedstilladelse
- Bedre gadebelysning i indre by
- Ændret køreplan i indre by

Ansvarlig udskænkning – udfordringer

- Involverer lovgivning på flere ministerområder, fx Sundheds-, erhvervs-, justits-, undervisnings- og indenrigsområdet
- Involverer forskellige lokale grænser, fx mht kommunegrænser, politikredse, de unges festmiljøer
- Håndhævelsesmuligheder tilstrækkelige?
- De lokale barrierer

Ansvarlig udskænkning

et godt eksempel på, hvordan kommunen kan styrke den alkohol- og stofforebyggende indsats gennem lokalt samarbejde og uden større forbrug af ressourcer

Tak for opmærksomheden

